

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
Fidesz - Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlési Kérdés

Irományszám: K/2003

Érkezett: 2010 DEC 16.

Írásbeli kérdés

Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

„A magyar alkotóművészek érdekképviseletére létrehozható-e köztestület?” címmel, a Házszabály 91. §-a alapján kérdést kívánok benyújtani dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszterhez. Kérdésemre a választ írásban kérem!

Tisztelt Miniszter Úr!

A két világháború közötti Magyarországon működött az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat és annak társművészeti szervezetei, amelyek önszerveződő módon jöttek létre, tagjaik befizetéséből hozták létre vagyonukat. Ezek megszüntetésre, vagyonuk államosításra került az 1940-es évek végén. Ehelyett a Magyar Állam 1950-1953 között létrehozta a három különálló – irodalmi, zenei és képzőművészeti – alapot, amelyek egyesítésével létrejött 1968-ban a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja. Az Alap tagja volt minden egyes élethivatásszerűen tevékenykedő magyar alkotóművész, amely egyben azt a kizárólagosságot is jelentette, hogy a nem Alap-tag nem volt hivatásos alkotóművésznek tekinthető.

Az Alap tagjai jogszabályban előírt módon csak az Alap közreműködésével, azon keresztül forgalmazhatták alkotásaikat, amelynek bevételeiből az Alap kötelező jellegű levonásokat eszközölt, ami a tagok számára járó társadalombiztosítási és nyugdíjbiztosítási jellegű ellátások alapjául és fedezetéül szolgált, illetve a vagyon felhalmozásához vezetett.

A rendszerváltást követően azonban a korábbi szervezeti struktúra 1992-ben szükségszerűen átalakult. Megalakult a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (a továbbiakban: MAOE), amelynek tagjává vált gyakorlatilag a megszűnt Művészeti Alap valamennyi tagja. Létrejött egyben előbb alapítványként, majd közalapítványként a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának megszüntetéséről és a Magyar Alkotóművészeti Alapítvány létesítéséről szóló 117/1992. (VII. 29.) Korm. rendelettel a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány), amelynek legfontosabb feladata a MAOE támogatása, az arra a korábbi befizetésekkel jogot szerzett művészek részére a nyugellátások megállapítása és folyósítása volt. Emellett a Közalapítvány vagyonává vált a korábban az Alapot illető vagyon

is. Ebből eredtek, illetve erednek a Közalapítványnak az adott vagyon kezelésére vonatkozó jogai és kötelezettségei is.

A MAOE (amelynek tagjaivá a volt Alap tagjai túlnyomórészt váltak), és a Közalapítvány – amelynek vagyona az Alap volt vagyonából állt – között szoros, közvetlen összefüggés van. Az eredeti elképzelés szerint a vagyonnak, az azzal való gazdálkodásnak kellett volna biztosítania a (köz)alapítványi célok megvalósítását. A feladatok ellátásához az Közalapítvány rendelkezésére bocsátott vagyon nem volt sem elegendő, sem alkalmas.

Ezt követően a Közalapítvány Alapító Okiratának módosításra került 1997. december 12-i hatállyal, amely újabb vagyonelemek juttatása nélkül kitágította a Közalapítvány célszemélyeinek körét: nem korlátozva azokat az Alap volt tagjaiban, illetve a MAOE tagjaiban. Ez tovább nehezítette az eredeti célok megvalósításához sem elegendő vagyon mennyiségéből és összetételéből eredő helyzetet.

Az Állami Számvevőszék aggályosnak tartotta a módosítást, amely álláspontja szerint az alapítvány eredeti céljának, illetve vagyonának sérelmével járt, hiszen a kiterjesztő rendelkezés külön vagyoni hozzájárulás biztosítása nélkül történt, és nem határozta meg azon vagyon részt, amely az eredeti cél megvalósítását, vagyis a volt Alap, illetve a MAOE tagjainak támogatását szolgálta volna. Az Állami Számvevőszék tehát éppen a célok, illetve a célszemélyek és szervezetek kiterjesztését látta vitathatónak, figyelemmel a Közalapítvány létrejöttének körülményeire, az abban lévő vagyon eredetére és ezen körülményeknek az eredeti alapító okiratban meghatározott célokban megtestesült rendeltetésére figyelemmel.

E helyzet megoldásának szükségességét ismerte fel a Kormány akkor, amikor megalkotta a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának megszüntetéséről és a Magyar Alkotóművészeti Alapítvány létesítéséről szóló 117/1992. (VII. 29.) Korm. rendelet módosításáról szóló 191/2005. (IX. 19.) Korm. rendeletet. Ezzel részben az 1997. évi módosítás folytán kialakult helyzetet is megpróbálta rendezni azzal, hogy a MAOE-t kifejezetten nevesítve, a közalapítványi támogatások kedvezményezettjei körébe is visszaemelte, természetesen nem kizárólagos jelleggel, hiszen az a közalapítványi célok – Ptk. által tilalmazott – szűkítésével járt volna.

A Közalapítvány létjogosultságának kizárólagos létalapja eddig is csak a teljes magyar társadalom kulturális színvonalát, rangját döntő mértékben meghatározó és az egész világ felé képviselő professzionális művészeti társadalom alkotómunkája volt. Az általuk létrehozott alkotások kulturális örökségünk, nemzeti vagyonunk szerves részét képezik. Ennek a jelentős szellemi tőkének folyamatos és feszültségektől mentes működését kellene, hogy biztosítsák többek között a művészek évtizedeken keresztül befizetett hozzájárulásaiból, illetve alkotómunkájuk révén létrejött vagyonából megmaradt materiális javak. Az elmúlt évtizedben egyértelművé vált, hogy a jelenlegi kettős rendszer nemcsak értelmetlen, de semmilyen módon nem elégíti ki az alkotóművészek igényeit.

Az alkotók jogosan érzik úgy, hogy megszolgálták a figyelmet, ráadásul ma is jelentős művek sorát hozzák létre, ténylegesen növelve nemzeti értékeinket, vagyonunkat. A MAOE ellátásának biztosítására létrehozott Közalapítvány legfontosabb feladata az arra a korábbi befizetésekkel jogot szerzett művészek részére a nyugellátások megállapítása és folyósítása, az Egyesület támogatása, a szakmai érdekvédelem anyagi feltételeinek biztosítása. Az Alapítványban került elhelyezésre az Alap tagságot illető, korábban államosított, illetve ekkor részben visszajuttatott vagyon is.

A művészek ezért igénylik a szerzett joghoz és a politikával korábban kötött közmegegyezéshez ragaszkodva az autonóm módon működő szervezeti egyesítést, s annak személyegyesülési formáját, a köztestületet. A MAK-MAOE összevonásával létrehozandó

művészeti szervezet fő feladata éppen ennek a kérdésnek a kezelése, a kultúra célját szolgáló vagyonelemek és támogatások minél hatékonyabb működtetése és felhasználása.

Tisztelt Miniszter Úr!

Kérem szíveskedjen megvizsgálni, hogy az adott vagyontömeg és az annak létrehozásában meghatározó szerepet játszó alkotóművész társadalom egyesítésével létrehozható-e az alkotóművészek érdekeinek képviselőjét szolgáló köztestület.

Várom Miniszter Úr megtisztelő válaszát és intézkedését.

Budapest, 2010. december 3.

Lázár János

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség